

Як внутрішньо переміщеним особам отримати реабілітаційну допомогу в амбулаторних умовах

Реабілітація може знадобитися після перенесення операцій, внаслідок травмувань, тривалого лікування або хвороб. З початку повномасштабного вторгнення кількість людей, які потребують комплексного відновлення, постійно зростає. Повернення хворих до повноцінного активного життя шляхом реабілітації є одним з важливих напрямів системи охорони здоров'я. Отримати безоплатну реабілітаційну допомогу амбулаторно може кожен, незалежно від місця проживання та реєстрації.

Програма медичних гарантій включає зокрема надання безоплатної реабілітації за пакетом “Реабілітаційна допомога дорослим та дітям в амбулаторних умовах”. Внутрішньо переміщені особи можуть обрати будь-який з 470 закладів країни, що мають договір з НСЗУ на надання цієї послуги.

Щоб отримати реабілітаційну допомогу в амбулаторних умовах, потрібно:

1. Мати електронне направлення на отримання реабілітації - його видає сімейний лікар або лікуючий лікар (зокрема фізичної та реабілітаційної медицини).
2. Звернутись з електронним направленням до медичного закладу - пацієнт може самостійно обирати реабілітаційний заклад, відділення, підрозділ та фахівців з реабілітації, враховуючи їх спеціалізації.

Внутрішньо переміщені особи як і інші громадяни, які потребують реабілітаційної допомоги в амбулаторних умовах, в межах пакету доступні такі безоплатні послуги:

- Первинне, етапні та заключне реабілітаційні обстеження лікарем фізичної та реабілітаційної медицини та фахівцями мультидисциплінарної реабілітаційної команди
- Встановлення реабілітаційного діагнозу та складання індивідуального плану терапії
- Визначення реабілітаційного прогнозу за результатами реабілітаційного обстеження для планування подальшого реабілітаційного маршруту
- Консультування лікарями інших спеціальностей
- Надання допомоги нейрореабілітації, ортопедичної, психологічної, кардіо-респіраторної, комплексної реабілітації та інших напрямів реабілітації,

протягом післягострого та довготривалого реабілітаційного періодів відповідно до індивідуального плану реабілітації

- Психологічна допомога
- Підбір, налаштування та навчання користуванню допоміжними засобами реабілітації під час надання реабілітаційної допомоги
- Навчання пацієнтів, членів родини або доглядачів особливостям догляду
- Оформлення довідок, формування медичних висновків про тимчасову непрацездатність та направлень на медико-соціально-експертну комісію та/або лікарсько-консультативну комісію тощо
- Дотримання принципів безбар'єрності та інклюзії при наданні медичної та/або реабілітаційної допомоги, у тому числі з використанням методів і засобів телемедицини

Ознайомитися з повним обсягом реабілітаційних послуг, які надаються амбулаторно, можна на сайті НСЗУ в розділі Вимоги ПМГ 2024/пункт 24 або за посиланням: <https://cutt.ly/ieIPVARP> .

Як знайти заклад, який надає послуги з реабілітації амбулаторно

Для проходження реабілітації можна обрати будь-який зручний для себе заклад, який має договір із НСЗУ на пакет “Реабілітаційна допомога дорослим та дітям в амбулаторних умовах”. Знайти заклад можна:

- Зателефонувати до контакт-центру НСЗУ 16-77, де підкажуть, які медичні заклади мають договір з НСЗУ на амбулаторну реабілітацію дітей та дорослих.
- На сайті НСЗУ за допомогою аналітичної панелі/дашборду “Електронна карта місць надання послуг за програмою медичних гарантій”. Обрати у полі фільтрів область, населений пункт та “Групу послуг” - “Реабілітаційна допомога дорослим і дітям у амбулаторних умовах”. Карта покаже найближчі заклади з контактами. Перейти до дашборду можна за посиланням: <https://cutt.ly/keDoF37u>

Куди і як поскаржитись на неправомірні дії

Якщо під час звернення до закладу реабілітації у внутрішньо переміщеної особи вимагають оплатити послуги, які покриває Програма медичних гарантій, чи зробити благодійний внесок - це є порушенням прав пацієнта та умов договору НСЗУ з медичним закладом. У такому випадку потрібно подати звернення щодо порушення:

- зателефонувавши до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77
- оформити через електронну форму на сайті НСЗУ: обрати в меню зверху розділ “Громадянам”, далі - “Зворотній зв’язок. Тут можете залишати свої

запитання, зауваження, пропозиції, заяви та скарги”. Або перейти за посиланням: <https://cutt.ly/5eb9XKbN>

Програма медичних гарантій забезпечує усім українцям однаковий безоплатний перелік та доступ до медичних послуг, незалежно від наявності статусу внутрішньо переміщеної особи. Більше про безоплатні медичні послуги, які можна отримати за Програмою медичних гарантій, в електронному посібнику «Гід по Програмі медичних гарантій для пацієнта 2024». Завантажити посібник можна за [посиланням](#).

Що треба знати людині зі статусом ВПО для отримання безоплатної медичної допомоги?

Через повномасштабне вторгнення росії, понад 8 млн українців вимушено стали внутрішньо переміщеними особами – залишили свої домівки та тимчасово переїхали жити у більш безпечні регіони країни. Незалежно від місця проживання і реєстрації, кожен може отримати медичну допомогу в однаково повному обсязі, незалежно від місця реєстрації чи місця проживання. Це право реалізується через Програму медичних гарантій, яка зокрема, покриває потреби внутрішньо переміщених осіб.

Програма медичних гарантій включає всі основні види медичної допомоги:

- 1) екстреної медичної допомоги (незалежно від наявності декларації з сімейним лікарем);
- 2) первинної медичної допомоги;
- 3) спеціалізованої медичної допомоги;
- 4) паліативної медичної допомоги;
- 5) реабілітації у сфері охорони здоров'я;
- 6) медичної допомоги дітям до 16 років;
- 7) медичної допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами.

А також безоплатні або з частковою доплатою ліки за [програмою реімбурсації «Доступні ліки»](#).

Вхідною точкою до безоплатного медичного обслуговування залишається лікар первинної медичної допомоги: сімейний лікар, терапевт або педіатр. Це може бути лікар комунального закладу, або приватного, чи працювати як ФОП за договором із НСЗУ. Пацієнтам, які тимчасово проживають в інших населених пунктах України і потребують медичної допомоги, необхідно звернутись до найближчого медичного закладу з договором з НСЗУ та укласти декларацію з сімейним лікарем.

Скасовувати попередню декларацію не потрібно. При укладанні нової декларації з обраним лікарем зміни автоматично зафіксуються в електронній системі охорони здоров'я і попередня декларація буде автоматично анульована.

Маючи декларацію з лікарем, пацієнти отримують [доступ до безоплатних послуг](#) із діагностики та профілактики найпоширеніших захворювань, консультації щодо здорового способу життя, е-направлення до лікарів-спеціалістів, е-рецепти на ліки, можуть вакцинуватися відповідно до календаря профілактичних щеплень, оформлювати довідки, листки непрацездатності тощо.

Зверніть увагу! Без направлення внутрішньо переміщені особи можуть звертатися до: гінеколога, психіатра, нарколога, фтизіатра, педіатра, стоматолога.

Як знайти медзаклад із договором із НСЗУ?

Знайти найближчий медичний заклад або лікаря, який має договір із НСЗУ для надання окремих видів медичних послуг, можна:

- на дашборді НСЗУ [Електронна карта місць надання первинної медичної допомоги](#)
- зателефонуйте до контакт-центру НСЗУ за номером 16–77.

Програма медичних гарантій забезпечує усім українцям однаковий безоплатний перелік та доступ до медичних послуг, незалежно від наявності статусу внутрішньо переміщеної особи. Більше про безоплатні медичні послуги, які можна отримати за Програмою медичних гарантій, в електронному посібнику «Гід по Програмі медичних гарантій для пацієнта 2024». Завантажити посібник можна за [посиланням](#).

Як людині зі статусом внутрішньо переміщеної особи укласти декларацію з сімейним лікарем ?

Ви вимушені були покинути своє постійне місце проживання і переїхати в інший регіон? Ваш сімейний лікар чи педіатр залишився за попереднім місцем проживання? На новому місці проживання у вас народилася дитина? Саме в таких ситуаціях опиняються люди зі статусом вимушено переміщеної особи. Незалежно від місця проживання або реєстрації, вони можуть в повному обсязі отримувати медичну допомогу.

Оскільки медична допомога не прив'язана до місця реєстрації чи проживання, внутрішньо переміщена особа може вільно обирати сімейного лікаря, терапевта і педіатра для укладення декларації у будь-якому медичному закладі. Як це зробити, розповідаємо далі.

1. Визначитися з лікарем

Спочатку потрібно обрати найближчий або найбільш зручно розташований заклад первинної медичної допомоги. Це може бути як комунальний заклад, так і приватний або лікар ФОП, з договором із НСЗУ. Знайти їх можна за допомогою аналітичної панелі (дашборду) [Електронна карта місць надання первинної медичної допомоги](#). Використовуйте фільтри, щоб швидко отримати потрібну інформацію про заклад:

- населений пункт;
- форма власності (комунальна чи приватна, ФОП);
- спеціалізація лікарів (сімейний лікар, терапевт, педіатр);
- ПІБ лікаря, якщо знаєте конкретного лікаря і хочете перевірити, чи можна з ним укласти декларацію.

Після вибору фільтрів, на дашборді з'явиться інформація про заклад:

- адреса, графік роботи і контакти медичного закладу
- дані про кожного лікаря первинної медичної допомоги: прізвище, ім'я по батькові та кількість декларацій, які лікар вже має.

Ліміт декларацій для сімейного лікаря – 1800, терапевта – 2000, педіатра – 900. Якщо лікар досяг ліміту, то він на свій розсуд приймає рішення щодо укладення декларації понад ліміт. Якщо лікар не досяг ліміту – він не може відмовити в укладенні декларації.

Другий спосіб знайти лікаря первинної медичної допомоги – зателефонувати до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77. Оператор в телефонному режимі допоможе знайти найближчий заклад первинної медичної допомоги та перелік лікарів, які укладають декларації. Оператор назве адресу, контакти закладу і

його графік роботи. Зателефонуйте в заклад та запишіться до лікаря для укладення декларації.

Укладення декларації як в комунальному закладі, так і в приватному, – безоплатні. Вимагання коштів за укладення декларації або оплати першого візиту – неправомірне. Так само, немає обмежень на кількість звернень до лікаря або отримання направлень немає.

2. Що потрібно для укладення декларації

Для укладення декларації потрібно записатися на прийом до обраного лікаря. Зробити це можна через реєстратуру медзакладу.

На прийом пацієнту потрібно взяти:

- паспорт
- ідентифікаційний код
- свідоцтво про народження дитини – якщо декларація укладатиметься із педіатром або сімейний лікар обслуговуватиме дитину
- телефон, на який приходитимуть смс з електронної системи охорони здоров'я. Зокрема, смс з кодом підтвердження про вибір лікаря.

Для укладення декларації, працівник медзакладу введе ваші дані в електронну систему. На мобільний надійде СМС з кодом підтвердження.

Після цього, лікар роздрукує декларацію з вашими даними. Уважно перевірте, чи всі дані правильні. Якщо потрібно — працівник внесе зміни в системі та роздрукує декларацію ще раз. Підпишіть два екземпляри роздрукованої декларації. Один ви забираєте з собою, інший залишається у закладі.

Якщо ви вже маєте укладену декларацію з іншим лікарем – з нею нічого робити не треба. Укладання нової декларації автоматично фіксується в електронній системі охорони здоров'я та водночас анулює попередню.

3. Користуватися перевагами декларації з лікарем

Маючи декларацію з лікарем первинної медичної допомоги, пацієнт зі статусом внутрішньо переміщеної особи отримує безоплатні послуги з діагностики та профілактики найпоширеніших захворювань, консультації щодо здорового способу життя, е-направлення до лікарів-спеціалістів, е-рецепти на ліки, щеплення відповідно до календаря профілактичних щеплень, може оформлювати довідки, листки непрацездатності тощо.

Програма медичних гарантій забезпечує усім українцям однаковий безоплатний перелік та доступ до медичних послуг, незалежно від наявності статусу внутрішньо переміщеної особи. Більше про безоплатні медичні послуги, які можна отримати за Програмою медичних гарантій, в електронному посібнику «Гід по Програмі медичних гарантій для пацієнта 2024». Завантажити посібник можна за [посиланням](#).

Куди можуть звернутися внутрішньо переміщені особи для отримання допомоги щодо психічного здоров'я?

Стреси, недосипання, негативні спогади, переїзди, втрата і розлука з близькими, кризові ситуації через війну впливають на психічне здоров'я. Все це часто супроводжує внутрішньо переміщених осіб. Зволікання із отримання кваліфікованої допомоги погіршує психічне самопочуття та впливає на здоров'я безпосередньо.

Внутрішньо переміщені особи можуть безоплатно отримати допомогу щодо психічного здоров'я. Вона покривається Програмою медичних гарантій.

До кого звернутися щодо психічного здоров'я?

З питаннями щодо психічного здоров'я можна звернутися у першу чергу до сімейного лікаря, терапевта або педіатра для дитини, з яким укладено декларацію. Нині майже 12 тисяч лікарів первинної медичної допомоги пройшли навчання за програмою ВООЗ mhGAP і надають базову психічну допомогу. Ці лікарі працюють в закладах, які мають договір із Національною службою здоров'я України на пакет “Супровід і лікування дорослих та дітей з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги”.

То ж до лікаря слід звернутися, якщо є такі симптоми:

- відчуття тривоги, нервування, напруженості;
- перепади настрою: від апатії до збудженості;
- проблеми з пам'яттю;
- порушення сну і харчової поведінки;
- постійні дратівливість, роздратованості і злість;
- панічні атаки, нав'язливі думки;
- гостра реакція на стрес;
- нездатність концентрувати увагу;
- слухові або зорові галюцинації;
- та інші, які знижують якість життя.

Опишіть лікарю, що свій стан. Лікар, за згоди пацієнта, проведе скринінг на наявність розладів психіки та поведінки та за потреби надасть допомогу при неускладнених симптомах. Або, у разі потреби, перенаправить до лікаря спеціалізованої медичної допомоги – психолога, психотерапевта або психіатра.

Також пацієнти можуть звернутися до лікаря-психіатра без направлення.

Яку допомогу може надати сімейний лікар?

За результатами скринінгу сімейний лікар може призначити обстеження і лікування, яке включатиме:

- направлення на лабораторні та інструментальні дослідження, щоб діагностувати або виключити психічні чи неврологічні розлади, пов'язані з фізичним здоров'ям;
- направлення до психіатра для діагностики, встановлення діагнозу та для надання рекомендацій з лікування (за згодою пацієнта);
- першу психологічну допомогу – не тільки пацієнтові, а й членам родини, які доглядають за ним;
- застосування психосоціальних (психоосвіти, роботи з психосоціальними стресогенними чинниками, сприяння участі у повсякденній діяльності та інше), а також фармакологічних та поведінкових втручань.
- складання плану ведення та лікування пацієнта/пацієнтки з виявленими та встановленими раніше розладами в межах компетенції сімейного лікаря;
- моніторинг лікування та контроль за виконанням плану спостереження та лікування;
- забезпечення супроводу пацієнтів із психічними чи неврологічними розладами;
- за відсутності позитивної динаміки у стані пацієнта/пацієнтки – направлення до психіатра, психолога, психотерапевта, психофізіолога, нарколога, невролога (залежно від діагнозу та стану пацієнтів), взаємодія з цими лікарями тощо.

Як знайти медичний заклад, де можна отримати допомогу щодо психічного здоров'я?

1. зателефонувати до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77. Оберіть з'єднання з оператором та запитайте, де є найближчі заклади з фахівцями, які надають допомогу щодо психічного здоров'я. Запишіть контакти і телефони, які продиктує оператор;
2. або знайдіть самостійно заклади з договором із НСЗУ за допомогою онлайн-карти на дашборді “Надавачі медичної допомоги за напрямом “Психологічна та психіатрична допомога”, де зібрані всі надавачі за цим напрямом. Оберіть зліва у полі фільтрів область, населений пункт, рівень медичної допомоги (первинна, амбулаторна чи стаціонарна) та оберіть спеціалізацію лікаря. На карті залишаться медзаклади з телефонами і адресами, які відповідають введеним фільтрам. Перейти до дашборду можна за посиланням: <https://cutt.ly/qevuu6VQ>.

Програма медичних гарантій забезпечує усім українцям однаковий безоплатний перелік та доступ до медичних послуг, незалежно від наявності статусу внутрішньо переміщеної особи. Більше про безоплатні медичні послуги, які можна отримати за Програмою медичних гарантій, в електронному посібнику «Гід по Програмі медичних гарантій для пацієнта 2024». Завантажити посібник можна за [посиланням](#).

Ведення вагітності та медична допомога при пологах – безоплатні для пацієнток зі статусом ВПО

Охорона материнства і дитинства є одним із пріоритетних напрямків Програми медичних гарантій. Тому незалежно від свого місця проживання і реєстрації, жінки при надії та породіллі можуть розраховувати на отримання якісних безоплатних послуг ведення вагітності та медичної допомоги при пологах.

Куди звертатися майбутній мамі щодо ведення вагітності

Для спостереження вагітності можна обрати будь-який комунальний або приватний медичний заклад, що має договір із НСЗУ на пакет «Ведення вагітності в амбулаторних умовах».

Ведення вагітності акушером-гінекологом безоплатне як при самозверненні без направлення, так і при наявності направлення сімейного або лікуючого лікаря.

У межах пакету «Ведення вагітності в амбулаторних умовах» пацієнтка отримує наступні види послуг:

- динамічне спостереження за перебігом вагітності
- проведення необхідних лабораторних досліджень: від розгорнутого аналізу крові до досліджень на віруси та перинатальні інфекції
- проведення інструментальних обстежень: УЗД із доплером, трансвагінальна ультразвукова цервікометрія, кольпоскопія, кардіотокографія, електрокардіографія тощо
- проведення пренатального скринінгу
- профілактика реуз-сенсibiliзації шляхом введення антиреузусного D імуноглобуліну
- направлення до перинатального (при виявленні у плода ознак аномалій, вродженої, спадкової патології) чи мультидисциплінарного (при встановленні у пацієнтки високого ризику перебігу вагітності) консиліуму
- постконтактна профілактика інфекцій, що передаються статевим шляхом, у випадку насильства за ознакою статі
- надання повної інформації щодо перебігу вагітності, особливостей індивідуального плану ведення вагітності та пологів
- надання інформації пацієнтці щодо станів, при яких слід звертатися за медичною допомогою, закладів перинатальної допомоги, в яких жінці, залежно від її здоров'я та стану плода, рекомендовано народжувати тощо.

Якщо пацієнтці потрібна госпіталізація, то лікар-гінеколог направляє її в стаціонар, де вона отримає усю необхідну медичну допомогу також безоплатно, в рамках стаціонарного пакету.

Медична допомога при пологах – безоплатна, незалежно від місця проживання

Ні місце реєстрації, ні фактичне місце проживання не є підставою для оплати медичної допомоги. У закладах, які мають договір із НСЗУ, медична допомога при пологах безоплатна, її вартість оплачує Національна служба здоров'я України. Тому пацієнти зі статусом ВПО не мають нічого доплачувати за отримання медичної допомоги, зокрема при пологах.

Медична допомога при пологах надається безоплатно як при доставленні бригадою екстреної (швидкої) медичної допомоги, так і при самозверненні без направлення.

Під час пологів пацієнтка, що народжує, на безоплатній основі отримує усі необхідні ліки, медичні вироби, знеболення, лабораторні обстеження:

- меддопомога при пологах з черговою акушерською бригадою
- партнерські пологи
- ведення неускладнених та ускладнених пологів
- проведення ургентного або планового кесаревого розтину
- моніторинг стану роділлі і плода
- застосування знеболювальних: анальгетики, епідуральна або спінальна аналгезія та ін.
- анестезіологічне забезпечення оперативних втручань та акушерських процедур
- лабораторні та інструментальні дослідження 24/7
- консультування лікарями інших спеціальностей;
- проведення постконтактної АРТ профілактики дітям, народженим від ВІЛ-позитивних матерів
- проведення ряду скринінгів новонародженого (серологічне дослідження на ВІЛ та сифіліс, критичних вроджених вад серця та інших захворювань за програмою розширеного скринінгу новонароджених)
- оцінювання слуху в новонароджених;
- вакцинація немовля згідно з календарем профілактичних щеплень
- консультування з питань грудного вигодовування та післяпологової контрацепції;
- забезпечення організації надання комплексної електронної послуги «Е-малятко»;
- харчування в умовах стаціонару тощо.

Якщо у вас неправомірно вимагають сплатити вартість спостереження вагітності чи пологів – залишайте скаргу НСЗУ. Оператор контакт-центру за номером 16-77 розповість, як це зробити.

Як знайти медичний заклад, законтракований з НСЗУ

1. Зателефонувати до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77. Оберіть з'єднання з оператором та запитайте, де є найближчі заклади, які надають допомогу з ведення вагітності або при пологах.

2. Знайдіть самостійно заклади з договором із НСЗУ за допомогою онлайн-карти на дашборді «Укладені договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій». Для пошуку треба застосувати фільтр «Група послуг», де обрати пакет «35.Ведення вагітності в амбулаторних умовах» або «7.Медична допомога при пологах», а також вказати потрібний населений пункт. На карті відобразяться медзаклади з телефонами і адресами, які відповідають введеним фільтрам. Перейти до дашборду можна за посиланням: <https://cutt.ly/Pevvw0Ya>.

Тож супровід вагітності та медична допомога при пологах – послуги, які оплачує НСЗУ в межах Програми медичних гарантій. Щоб перевірити, які послуги безоплатні, які заклади мають договір із НСЗУ і скільки коштів отримали ці медзаклади, майбутні мами можуть користуватися чат-ботом «Буду мамою», який розроблений ГО «Ліки Контроль» та БФ «280 днів». Чат-бот містить покроковий алгоритм щодо того, як отримати безоплатний супровід вагітності, медичну допомогу при пологах і неонатальні послуги.

Скористатися чат-ботом можна у Viber і Telegram:

- https://chats.viber.com/iwillbemother_bot
- https://t.me/IWillBeMother_bot

Програма медичних гарантій забезпечує усім українцям однаковий безоплатний перелік та доступ до медичних послуг, незалежно від наявності статусу внутрішньо переміщеної особи. Більше про безоплатні медичні послуги, які можна отримати за Програмою медичних гарантій, в електронному посібнику «Гід по Програмі медичних гарантій для пацієнта 2024». Завантажити посібник можна за [посиланням](#).

Яка медична допомога гарантована внутрішньо переміщеним особам при інсульті

Медичну допомогу при інсульті можна отримати безоплатно в 226 лікарнях. Повну вартість лікування оплачує Національна служба здоров'я України, незалежно від місця реєстрації чи статусу пацієнта. Тож внутрішньо переміщені особи можуть розраховувати на медичну допомогу в будь-якому куточку країни.

Інсульт - це гостре порушення мозкового кровообігу, що спричиняє ушкодження тканин мозку. Інсульт стається, зазвичай, раптово. У групі ризику люди, які мають високий кров'яний тиск, хвороби серця, діабет, дисбаланс холестерину, ожиріння тощо. Також фактором ризику є паління – подвоює ризик ішемічного інсульту та збільшує вірогідність геморагічного інсульту в 4 рази.

На жаль, багато людей не знають ознак інсульту. Запам'ятати їх можна за аббревіатурою МОЗОК:

- **Мовлення.** Порушення вимови, сплутаність слів.
- **Обличчя.** Раптова асиметрія обличчя або крива усмішка.
- **Запаморочення.** Втрата рівноваги, координації при ходьбі, різкий головний біль (ніби від удару).
- **Очі.** Раптове погіршення зору, двоїння в очах.
- **Кінцівки.** Раптова слабкість, оніміння, частіше з однієї сторони. Немає сил підняти руки.

Тож, щоб розпізнати інсульт попросіть людину усміхнутися, сказати просте речення, підняти руку або обидві руки; висунути язик (при інсульті язик може бути викривлений або повернутий). Проблема з виконанням навіть одного із завдань – може бути ознакою інсульту. Не зволікайте, одразу телефонуйте **103**. Повідомте фахівцям екстреної медичної допомоги про характерні ознаки у людини.

Бригада екстреної медичної допомоги доставить пацієнта з підозрою на гострий мозковий інсульт не просто у найближчий медзаклад, а в той, що має договір з НСЗУ на лікування інсульту.

Під час надання екстреної медичної допомоги місце реєстрації та проживання значення немає. Вимагання у внутрішньо переміщеної особи, що екстрено потрапила до лікарні, електронного направлення, оплати благодійних внесків чи окремих обстежень - неправомірні.

Які послуги з безоплатного лікування інсульту отримує пацієнт:

- Первинний огляд та оцінка тяжкості стану.

- Проведення нейровізуалізації при підозрі на гострий мозковий інсульт (не пізніше 60 хвилин з моменту звернення або доставлення пацієнта з підозрою на гострий мозковий інсульт).
- Лабораторні дослідження: клінічний і біохімічний аналіз крові, коагуляційний гемостаз тощо.
- Усі необхідні інструментальні дослідження. Зокрема, спіральна комп'ютерна томографія (СКТ) головного мозку включно з СКТ-ангіографією та/або МРТ головного мозку включно з неконтрастною МР-ангіографією у цілодобовому режимі.
- Тромболітична терапія включно з необхідними ліками при ішемічному інсульті.
- Ендоваскулярне нейроінтервенційне втручання.
- Нейрохірургічна допомога.
- Динамічне спостереження за функцією ковтання.
- Проведення консультації логопеда або терапевта мови та мовлення у перші 72 годин після госпіталізації.
- Консультації лікарів.
- Реабілітаційна допомога в гострому періоді.
- Цілодобове лікарське спостереження та медсестринський догляд в стаціонарних умовах.
- Забезпечення лікарськими засобами, зокрема, для тромболітичної терапії, визначеними Національним переліком основних лікарських засобів та галузевими стандартами у сфері охорони здоров'я, необхідними медичними виробами та витратними матеріалами відповідно до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я та медико-технологічних документів.
- Своєчасне проведення седації, анестезії та знеболення на всіх етапах діагностики та лікування.
- Харчування в умовах стаціонару.

Більше про перелік послуг – на сайті НСЗУ nszu.gov.ua, в розділі Громадянам / Безоплатні послуги в Програмі медичних гарантій 2024 / Пріоритетні стаціонарні послуги. Або за посиланням: <https://cutt.ly/EemHHEEL>.

Як переконатися, що швидка відвезла пацієнта в лікарню, де лікують інсульт?

1. Зателефонувати до контакт-центру НСЗУ 16-77 - оператор підкаже найближчі медичні заклади, що мають договір з НСЗУ на лікування інсульту.
2. за допомогою аналітичної панелі (дашборду) “Укладені договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій”. Оберіть зліва у полі фільтрів область, населений пункт та у “Групу послуг” — “5 Медична допомога при гострому мозковому інсульті”. Карта покаже найближчі лікарні, які діагностують і лікують інсульт. Перейти до дашборду можна за посиланням: <https://cutt.ly/SevDHJea>

Що робити, якщо в лікарні просять заплатити за медичні послуги, діагностику чи лікарські засоби?

Якщо у внутрішньо переміщеної особи вимагали купувати ліки або оплатити послуги, які покриває Програма медичних гарантій, - це порушення прав пацієнта та умов договору НСЗУ з медичним закладом. У такому випадку варто подати звернення про порушення:

- зателефонувавши до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77
- оформити через електронну форму на сайті НСЗУ: оберіть в меню зверху розділ “Громадянам”, далі - “Зворотній зв’язок. Тут ви можете залишати свої запитання, зауваження, пропозиції, заяви та скарги”. Або перейдіть за посиланням: <https://cutt.ly/5eb9XKbN>

Програма медичних гарантій забезпечує усім українцям однаковий безоплатний перелік та доступ до медичних послуг, незалежно від наявності статусу внутрішньо переміщеної особи. Більше про безоплатні медичні послуги, які можна отримати за Програмою медичних гарантій, в електронному посібнику «Гід по Програмі медичних гарантій для пацієнта 2024». Завантажити посібник можна за [посиланням](#).

Які ліки пацієнти зі статусом ВПО можуть отримати безоплатно або з частковою доплатою за програмою “Доступні ліки”

Дбати про своє здоров'я важливо всім й усюди незалежно від місця проживання: постійного чи тимчасового. Особливо гостре це питання для пацієнтів зі статусом внутрішньо переміщених осіб, які мають хронічні захворювання або стани, і потребують регулярного прийому ліків.

Внутрішньо переміщені особи можуть отримати ліки безоплатно або з частковою доплатою, скориставшись програмою реімбурсації «Доступні ліки», що входить до Програми медичних гарантій.

Реімбурсація – це повне або часткове відшкодування аптечним закладам вартості лікарських засобів або медичних виробів, що були відпущені пацієнту на підставі е-рецепта, за рахунок коштів Програми медичних гарантій. Механізм відшкодування вартості ліків поширюється на найпоширеніші хронічні захворювання. При цьому, ці захворювання ефективно лікуються на амбулаторному рівні.

Які ліки можна отримати безоплатно чи з частковою доплатою?

До програми реімбурсації включені ліки з доведеною ефективністю. На сьогодні «Доступні ліки» охоплюють понад 500 торгових назв за такими напрямками:

- для лікування серцево-судинних захворювань (зокрема, профілактика інсультів та інфарктів)
- лікування цукрового і нецукрового діабету, діабету 2 типу
- препарати інсуліну
- медичні вироби для визначення рівня глюкози в крові (тест-смужки)
- проти хронічних хвороб нижніх дихальних шляхів (астма)
- проти розладів поведінки і психіки, епілепсії
- для лікування хвороби Паркінсона
- імуносупресивні препарати для лікування осіб у посттрансплантаційному періоді
- опіоїдні анальгетики (знеболювальні для паліативних пацієнтів з онкологією)

Знайти весь перелік препаратів, що входять до програми реімбурсації, можна в Реєстрі лікарських засобів і медвиробів [тут](#).

Для отримання лікарських засобів за програмою реімбурсації потрібен електронний рецепт. Як і в кого його отримати, розповідаємо далі.

1. Звернутися до лікаря

Запишіться на прийом до лікаря, який надає первинну медичну допомогу – сімейного лікаря, терапевта або педіатра. На підставі оцінки стану здоров'я та медичних показань лікар скерує вас до лікаря-спеціаліста і/або видасть е-рецепт.

Залежно від виду захворювання, маршрут пацієнта буде різнитися:

- при серцево-судинних захворюваннях, цукровому діабеті 2 типу, бронхіальній астмі – необхідно звернутися до сімейного лікаря, терапевта або педіатра;
- для отримання препаратів інсуліну або лікування нецукрового діабету – до ендокринолога
- для лікування розладів психіки та поведінки – до психіатра
- для лікування епілепсії – до психіатра або невролога
- при хворобі Паркінсона – до невролога
- імуносупресивні препарати для лікування осіб у посттрансплантаційному періоді – трансплант-координатор.
- щоб отримати опіодні анальгетики – до сімейного або лікуючого лікаря.

2. Отримати е-рецепт

На прийомі лікар-спеціаліст створить план лікування в електронній системі охорони здоров'я і виписе перший е-рецепт. Пацієнту прийде смс з 16-значним кодом, яке на телефон пацієнта надійде з електронної системи охорони здоров'я. Якщо телефону немає – лікар може роздрукувати інформаційну довідку з кодом. Зверніть увагу: на підставі створеного плану лікування наступні е-рецепти може виписувати лікар первинної медичної допомоги: сімейний лікар, терапевт чи педіатр. Щодо імуносупресивних препаратів – рецепт завжди створює лише трансплант-координатор.

Термін дії е-рецепта складає 30 днів. Щоб отримати ліки наступного разу, необхідне буде повторно звернутися до лікаря: особисто або за телефоном.

3. Отримати ліки у найближчій аптеці, що працює за програмою реімбурсації

Завітати до аптеки, що має договір з НСЗУ, назвати працівнику 16-значний код рецепту та отримати ліки безоплатно чи з частковою доплатою.

Як знайти аптеку, що бере участь у програмі реімбурсації?

- такі аптеки чи аптечні пункти можна впізнати візуально за наліпкою на дверях: «Тут є «Доступні ліки».
- зателефонуйте до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77. Оператор підкаже, де найближча аптека, яка має договір із НСЗУ, відпускає ліки за необхідним напрямком.

- знайдіть найближчу аптеку з договором із НСЗУ через дашборд на сайті НСЗУ «Електронна карта місць відпуску лікарських засобів за еРецептом». У меню зліва оберіть ваш населений пункт, а у фільтрі «Програма е-рецепту» потрібний напрямок програми реімбурсації. Дашборд покаже аптеки, які відповідають вашому запиту, з адресами та телефоном. Радимо попередньо зателефонувати в аптеку та уточнити, чи є потрібний лікарський засіб наявності. Перейти до дашборду можна за посиланням: <https://cutt.ly/bevliJaj>
- скористатися можливістю замовлення «Доступних ліків» Укрпоштою. Для цього потрібно зателефонувати до контакт-центру Укрпошти за номером 0 800 300 545 та керуватись підказкам у голосовому меню зв'язатися з фахівцем. Але замовленню та доставці не підлягають наркотичні препарати та інсуліни. Інструкція, як замовити ліки Укрпоштою тут: <https://bit.ly/3Wf5N6R>
- знайти аптеку через чат-бот «Спитай Гриця» https://t.me/SpytaiGrytsia_bot . Слідуйте за вказівками чат-боту і він вкаже, де найближча аптека.

Програма медичних гарантій забезпечує усім українцям однаковий безоплатний перелік та доступ до медичних послуг, незалежно від наявності статусу внутрішньо переміщеної особи. Більше про безоплатні медичні послуги, які можна отримати за Програмою медичних гарантій, в електронному посібнику «Гід по Програмі медичних гарантій для пацієнта 2024». Завантажити посібник можна за [посиланням](#).